

1.ชื่อผลงาน/โครงการพัฒนา: การพัฒนาระบบการคาดคะเนน้ำหนักทารกในครรภ์โดยสายวัด

2.คำสำคัญ:การคาดคะเนน้ำหนักทารกโดยสายวัด

3.สรุปผลงานโดยย่อ

การพัฒนาระบบการคาดคะเนน้ำหนักทารกโดยการใช้สายวัดหน้าท้อง และนำผลลัพธ์ที่ได้มาใช้สูตรคำนวณจากผลการนำมาทดลองใช้สรุปผลได้ว่า ร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ที่ได้รับการใช้สายวัดคาดคะเนน้ำหนักทารกแม่นยำกว่าการคาดคะเนน้ำหนักด้วยสายตาและมีมือคลำแบบเก่า หลังการพัฒนาพบความคลาดเคลื่อนบวกไม่เกิน 200 กรัม คิดเป็น42.85%ไม่พบอุบัติการณ์การเกิดภาวะคลอดยาก คลอดติดไหล่ที่ทำให้เกิด Birth asphyxia

4.ชื่อและที่อยู่ขององค์กร: หน่วยงานห้องคลอด โรงพยาบาลมะขาม

5.สมาชิกทีม

นางอัญชลี วรรณิตร	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
นางสุภักดิ์ คงชัยกุล	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
นางณัฐวรรณ สร้อยพิมาย	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
นางสุปรียา คงทอง	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
นางสาวนริศรา ศรีวิริญ	พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ
นางสาวศิริมา กิตติเวช	พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ

6.เป้าหมาย

-หญิงตั้งครรภ์ที่ได้รับการใช้สายวัดคาดคะเนน้ำหนักทารกมากกว่า 70%ขึ้นไป

-สามารถคาดคะเนน้ำหนักได้อย่างแม่นยำ (ความคลาดเคลื่อนบวกไม่เกิน200กรัม) มากกว่า 70%ขึ้นไป

-อุบัติการณ์การเกิดภาวะคลอดยาก คลอดติดไหล่ ที่ทำให้เกิด Birth asphyxia ไม่เกิน 10%

7.ปัญหาและสาเหตุโดยย่อ

จากเดิมมีการคาดคะเนน้ำหนักทารกในครรภ์ โดยพยาบาลวิชาชีพประจำห้องคลอด ประเมินเบื้องต้นโดยการคาดคะเนทางสายตาและใช้มือคลำขนาดของทารกเมื่อศึกษาย้อนหลัง 4 เดือน พบว่ามีความแม่นยำเพียง 36.17%ซึ่งแม่นยำค่อนข้างน้อย ไม่สามารถประเมินได้ว่าควรคลอดได้เองหรือส่งต่อรพศ.เพื่อพิจารณาในการผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องหากทารกตัวใหญ่มากอาจเกิดความเสี่ยงในการคลอดติดไหล่ส่งผลให้เกิด Birth asphyxia จึงมีแนวคิดในการพัฒนาการประเมินน้ำหนักทารกในครรภ์โดยการนำผลวิจัยมาทดลองใช้ในการคำนวณน้ำหนักทารกโดยการใช้สายวัดหน้าท้อง และนำผลลัพธ์ที่ได้มาใช้สูตรคำนวณเพื่อหาแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพในการดูแลป้องกันภาวะแทรกซ้อนจากการที่คลอดทารกน้ำหนักตัวไม่สัมพันธ์กับเชิงกรานของหญิงตั้งครรภ์จากการคาดคะเนน้ำหนักทารกในครรภ์คลาดเคลื่อน

8. การเปลี่ยนแปลง

- ศึกษาผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบน้ำหนักทารกที่ได้จากผลคูณความสูงของมดลูกกับเส้นรอบวงหน้าท้องมารดาที่ระดับสะดือ: กรณีศึกษาโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา สภากาชาดไทย จัดทำโดยอรพินทร์ เตชรังสรรค์และวันเพ็ญ สุขสง ตีพิมพ์ในวารสภากาชาดไทย ปีที่ 11 ฉ.1 ม.ค.-มิ.ย.61
- นำเทคนิคการวัดขนาดยอดมดลูก (ความสูงของขนาดยอดมดลูก*เส้นรอบท้องผ่านสะดือ=น้ำหนัก(กรัม)) มาทดลองใช้ โดยสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ให้รับทราบถึงวิธีการวัดขนาด ความสูงของยอดมดลูก
- กำหนดให้ลงบันทึกในจุดที่สื่อสารกันได้ชัดเจนคือในใบ Patograph
- มอบหมายผู้รับผิดชอบเก็บข้อมูลความแม่นยำและสถิติความคลาดเคลื่อนที่มากกว่า 200 g. เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงลักษณะของหญิงตั้งครรภ์ ที่ผลไม่แม่นยำ เช่น ความอ้วน อายุครรภ์ครบกำหนด เกินกำหนด เป็นต้น
- ติดตามประเมินผลในช่วงทดลอง 6 เดือนแรก
จากการเก็บข้อมูลระยะหนึ่งพบว่า ในบางรายมีความคลาดเคลื่อนของน้ำหนักค่อนข้างมาก จึงได้มีการวิเคราะห์เทคนิคการวัด โดยมีการจัดทำวิธีการคาดคะเนน้ำหนักทารกโดยใช้สายวัดหน้าท้องติดที่บริเวณโตะพยาบาล
- ชี้แจงเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานและทบทวนวิธีการวัดขนาดหน้าท้องที่ถูกต้อง
- เก็บข้อมูลต่ออีก 9 เดือน จากนั้นนำผลมาเปรียบเทียบและวิเคราะห์

การวัดผลและผลของการเปลี่ยนแปลง

ลำดับ	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ก่อนการ พัฒนา	ผลลัพธ์	
			พ.ค.62- -ส.ค.62	ต.ค.62- มี.ค.63	เม.ย.63 -ธ.ค.63
1	ร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ที่ได้รับการใช้สายวัดคาดคะเนน้ำหนักทารก	70% ขึ้นไป	0%	89.3%	84.61%
2	ร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ที่ได้รับการใช้สายวัดคาดคะเนน้ำหนักทารกแม่นยำ ความคลาดเคลื่อนบวกลบไม่เกิน 200 กรัม	70% ขึ้นไป	36.17%	40%	42.85%
3	อุบัติการณ์การเกิดภาวะคลอดยาก คลอดติดไหล่ที่ทำให้เกิด Birth asphyxia การเกิด CPD	ไม่เกิน 10%	0%	0%	0%

วิเคราะห์

ปัญหาที่เกิดจากการใช้สายวัดความสูงของมดลูกคือ ภาวะกระเพาะปัสสาวะเต็ม อาจวัดความสูงของมดลูกมากเกินไปหรือในหญิงตั้งครรภ์น้ำหนักมากอาจทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการคาดคะเนน้ำหนักทารกในครรภ์หรือในรายที่น้ำมารถาถุน้ำคร่ำแตกกับยังไม่แตก

แนวทางการพัฒนาต่อเนื่อง

- วิเคราะห์ในแต่ละกรณีที่มีความคลาดเคลื่อนมากๆ มีสาเหตุมาจากข้อใดได้บ้าง เช่น น้ำหนักที่เพิ่มขึ้นขณะตั้งครรภ์ ความหนาของผนังหน้าท้อง จำนวนการตั้งครรภ์ เพื่อพัฒนาให้มีความแม่นยำมากขึ้น
- ให้หญิงตั้งครรภ์ปัสสาวะก่อนวัดขนาดยอดมดลูกทุกราย
- ศึกษาการวัดขนาดหน้าท้องจากผู้ที่สามารถประเมินน้ำหนักทารกได้อย่างแม่นยำเป็นรายบุคคล